

Oponentský posudek bakalářské práce

Tereza Janoušková: Fotografický pohled na skateboarding

Autorka ve své práci zmiňuje několik důležitých oblastí, na nichž lze rozbor fenoménu fotografování skateboardingu založit. Jde jednak o historii a charakteristiky tohoto sportu samotného, pak o problematiku fotografování pohybu, tedy o momentkovou fotografii, chronofotografii apod. a konečně o zvolenou metodu sémiotické analýzy vybraných příkladů.

Nejlépe je zpracována první, výkladová část o daném sportovním odvětví. Snaha o charakterizování některých klíčových principů v momentkové fotografii a posléze některých principů sémiotiky trochu pokulhává, i když dané oblasti rámcově otevírá. Bohužel autorka pracuje s poměrně malým spektrem odborné literatury, což způsobilo jistou zkratkovitost a někdy hodnotící či manifestační zabarvení textu, které občas převládá nad teoretickým rozvažováním (např.: „K *nejlepšímu* nastínění perspektivy slouží diagonální linie.“ - str. 28; Třeba Tintoretto užíval diagonály mnohem více než Dürer, ale určitě to neznamena, že by jeden z nich ukazoval perspektivu lépe než druhý. Slůvka jako „*nejlepší* kompozice...“ - s. 30 apod. jsou normativní, hodnotící, nikoli teoretická).

Zajímavý je postřeh o tom, že fotograf skateboardingu hledá „Ten správný okamžik, ... když se jezdec nachází na *vrcholu* svého triku.“ (s. 26). Už klasická poetika a potom neoklasicistní teorie zdůrazňovaly „vrcholný“ okamžik určitého dramatu (třeba Lessing mu říkal „fruchtbare Augenblick“ - tj. jakýsi plodný, významem a výrazem obtěžkaný moment) a zároveň zdůrazňovaly jeho nezobrazitelnost. Je prý totiž příliš naplněn akcí, deformací, časovostí apod. a do obrazu tyto oblasti podle klasicistů nepatří. Naopak moderní obraz včetně fotografie se chová ne-klasicky, tj. tematizuje časovost a nejen prostorové aspekty. Podobných zajímavých otázek, které lze dále rozvádět, je v textu autorky více – třeba role rámu v rámu (také ne-klasický postup), otázka iterace atd. Bohužel jsou tyto otázky zmíněny zkratkovitě na základě četby mnohdy popularizačních knih a nikoli další teoretické literatury. Řada zmínek v práci je nadbytečných – třeba výčet symbolických předmětů z Kopalínského slovníku na str. 36.

Popisy a rozborů konkrétních fotografií a jejich výběr se vyznačují zajímavým analytickým potenciálem, který ale zatím není více rozvinut.

Za hlavní problém práce považuji malé spektrum teoretické literatury a zkratkovitá tvrzení, díky nimž se občas autorka zbytečně přiklání pouze k jednomu úhlu pohledu na nějaký problém a nevšímá si příliš konvenčnosti takových preferencí (např. vytrhávám citát ze strany 33: „Fotografie nepotřebují komentář...“ - tomu se jednak občas říká „naivní víra“ v technologický, zdánlivě pravdivý obraz a jednak by nemělo smysl fotografie třeba formálně či obsahově analyzovat. Zvláště v dnešní době technologické obrazy ale komentář či rozbor mnohdy potřebují, abychom nebyli příliš lehce manipulovatelní apod.). Doporučuji práci k přijetí a přikláním se k jejímu hodnocení stupněm 3 (dobře).

Václav Hájek